

**BAKIM YURDU ÇOCUKLARINA
BEBEĞİN OLUŞUMUNA İLİŞKİN
BİLGİ KAZANDIRMA**

SAĞLIK EĞİTİMİ PROGRAMI

BİLİM UZMANLIĞI TEZİ

NİLGÜN (CANER) SARP

T.C

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BAKIM YURDU ÇOCUKLARINA
BEBEĞİN OLUŞUMUNA İLİŞKİN
BİLGİ KAZANDIRMA

Sağlık Eğitimi Programı

BİLİM UZMANLIĞI TEZİ

NİLGÜN (CANER) SARP

Danışman Öğretim Üyesi: Dr. FETHİ TOKER

ANKARA-1983

T E Ő E K K Ū R

Saęlık Eęitimi Programının gereęi olarak hazırlanan bu tez çalıřmalarımın yŪrŪtŪlmesinde ve deęerlendirilmesinde bŪyŪk katkıları olan,Danıřman Őęretim GŪrevlisi Sayın Fethi Toker'e,destekleyici yardımlarını esirgemeyen Sayın Prof.Dr. İsmail Topuzoęlu, Sayın Doç.Dr. Ayten Ege-men'e,arařtırmanın uygulanması için gerekli çalıřma olanaęı saęlayan,Sosyal Hizmetler Daire Bařkanı Sayın Ertan Kahramanoęlu,Seyranbaęları Kreř MŪdiresi Sayın Sabiha İl-deniz,AtatŪrk ocuk Bakım Yurdu MŪdŪrtŪ Sayın Dr.Baha Akın'a ,arařtırmada kullanılan "bebeęin oluřumu bilgisini Őlme aracı" nın çizimlerini yapan Sayın Nevzat Iřık'a ve tez çalıřmalarım boyunca yardımcı olan eęim Sayın Mustafa Sarp'a teřekkŪr ederim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I- GİRİŞ

1-Sorun.....	: I
2-Araştırmanın Konusu.....	: 7
3-Araştırmanın Amacı.....	: 8
4-Araştırmanın Önemi.....	: 8

II- YÖNTEM VE MATERYAL

1-Araştırmanın Yapıldığı Yer.....	: 10
2-Araştırma Evreni.....	: 10
3-Araştırma Örnekleme.....	: 11
4-Araştırma Grupları.....	: 11
5-Araştırmada Kullanılan Araç ve Gereçler.....	: 12
6-Eğitimin Planlanması.....	: 15
7-Eğitim Yöntemi.....	: 17
8-İstatistik Çözümleme.....	: 17

III- BULGULAR

1-Bebegin Oluşumuna İlişkin Ön-Test Sonuçları- na Göre Bulgular.....	: 20
2-Bakım Yurdunda Eğitim Sonrası Bebegin Oluşumu- na İlişkin Son-Test Sonuçlarına İlişkin Bulgu- lar.....	: 24

IV- TARTIŞMA VE SONUÇ..... : 37

V- ÖZET..... : 42

Öneriler.....: 44

Kaynaklar.....: 46

EKLER

1-Bebegin Oluşumu Bilgisini Ölçme Aracı.....: 49

2-Bilgi Formu.....: 55

3-Bebegin Oluşumu ile İlgili Öykü.....: 56

4-Araştırma Örneklemine Giren Çocuklar.....: 58

5-Eğitim Alan Çocuklar.....: 62

TABLÖLAR

Sayfa

- TABLO I. Evreni Oluşturan Çocukların Yaş ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....: 10
- TABLO II. Örnekleme Oluşturan Çocukların Yaş ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....: 11
- TABLO III. Kreş ve Bakım Yurdundaki 4 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumu Ön-Test Puanlarının, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları.....: 21
- TABLO IV. Kreş ve Bakım Yurdundaki 4 Yaş Çocuklarının "Sen nereden geldin?","Bu kadının neresi farklı?","Babanın çocuğu olur mu?" Sorularına Verdikleri Yanıtlara Göre Dağılımı.....: 21
- TABLO V. Kreş ve Bakım Yurdundaki 6 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumu Ön-Test Puanlarının Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları.....: 22
- TABLO VI. Kreş ve Bakım Yurdundaki 6 Yaş Çocuklarının,"Sen nereden geldin?","Bu kadının neresi farklı?","Babanın çocuğu olur mu?" Sorularına Verdikleri Yanıtlara Göre Dağılımı.....: 23

TABLO VII. Bakım Yurdunda Eğitim Alan 4 Yaş Çocuklarının, Bebeğin Oluşumu Ön-Test ve Son-Test Puanlarının Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları.....: 25

TABLO VIII. Bakım Yurdunda Eğitim Alan 4 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumuna İlişkin Ön-Test ve Son-Test Sonuçlarına Göre, "Sen nereden geldin?", "Bu kadının neresi farklı?", "Babanın çocuğu olur mu?" Sorularına Verdikleri Yanıtlara Göre Dağılımı.....: 26

TABLO IX . Bakım Yurdunda Eğitim Alan 6 Yaş Çocuklarının, Bebeğin Oluşumu Ön-Test ve Son-Test Puanlarının Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları.....: 27

TABLO X. Bakım Yurdunda Eğitim Alan 6 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumuna İlişkin Ön-Test ve Son-Test Sonuçlarına Göre, "Sen nereden geldin?", "Bu kadının neresi farklı?", "Babanın çocuğu olur mu?" Sorularına Verdikleri Yanıtlara Göre Dağılımı.....: 28

TABLO XI. Bakım Yurdunda Eğitim Alan 4 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumu Son-Test Puanla-

rının Aritmetik Ortalama ve Standart
Sapmaları.....: 29

TABLO XII. Bakım Yurdunda Eğitim Alan ve Almayan 4 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumuna İlişkin Son-Test Sonucunda, "Sen nereden geldin?", "Bu kadının neresi farklı?", "Babanın Çocuğu olur mu? Sorularına Verdikleri Yanıtlara Göre Dağılımı.....: 30

TABLO XIII. Bakım Yurdunda Eğitim Alan ve Almayan 6 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumu Son-Test Puanlarının Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları.....: 31

TABLO XIV. Bakım Yurdunda Eğitim Alan ve Almayan 6 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumuna İlişkin Son-Test Sonucunda, "Sen nereden geldin?", "Bu kadının neresi farklı?", "Babanın çocuğu olur mu?" Sorularına Verdikleri Yanıtlara Göre Dağılımı.....: 32

TABLO XV. Bakım Yurdunda Eğitim Alan 4 Yaş Çocuklarının Son-Test, Kreşdeki 4 Yaş Çocuklarının Ön-Test Puanlarının Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları.....: 33

TABLO XVI. Bakım Yurdunda Eğitim Alan 4 Yaş Çocuklarının Son-Test, Kreş Çocuklarının Ön-Test Uygulamalarında, "Sen nereden geldin?", "Bu kadının neresi farklı?", "Babanın çocuğu olur mu?" Sorularına Verdikleri Yanıtlara Göre Dağılımı.....	: 34
TABLO XVII. Bakım Yurdunda Eğitim Alan 6 Yaş Çocuklarının Son-Test, 6 Yaş Kreş Çocuklarının Ön-Test Puanlarının Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları.....	: 35
TABLO XVIII. Bakım Yurdunda Eğitim Alan 6 Yaş Çocuklarının Son-Test, Kreş 6 Yaş Çocuklarının Ön-Test Uygulamalarında, "Sen nereden geldin?", "Bu kadının neresi farklı?", "Babanın çocuğu olur mu?" Sorularına Verdikleri Yanıtlara Göre Dağılımı.....	: 36
Şekil I. Araştırma Aşamaları.....	: 19

I. GİRİŞ

I. Sorun

Çağdaş uygarlık düzeyine ulaşma yolundaki bir toplumun en önemli gereksinmesi, sağlıklı kuşaklardır. Fiziksel, zihinsel ve duygusal olarak sağlam yetiştirilen çocuklar, sağlıklı dolayısı ile üretken kuşakları oluştururlar. "Sağlıklı çocuklar ülke geleceğinin güvencesidirler" sözü sağlığın toplum için ne denli önemli olduğu gerçeğini vurgulamaktadır.

Sağlıklı çocuklar yetiştirmede, uygun eğitimin uygun zamanda verilmesi önemli bir etkidir. Çalışmamız bu düşünceye yöneliktir. Uygun zamanda uygun eğitim 4 yaşında başlamalıdır.

Küçük çocukların bazı öğrenmeleri, sorularına aldıkları yanıtlar yoluyla olur. Bu nedenle sürekli sorular sorarlar. Özellikle 4-6 yaş çocuklarının sorularının çoğu cinsel içeriklidir. Bu sorular iki başlık altında toplanabilir(I)(9).

1-Kızlarla erkekler arasındaki fark nedir?

2-Bebekler nasıl doğar?

Cinsel ilginin gelişmesi anne memesiyle başlar. Bebek, fiziksel temasla güvenlik ve haz duyar. Daha sonra vücudunun diğer kısımlarını eli ve ağızıyla keşfeder. Kızlar

da, erkekler de aynı yolu izlerler(2).

3 yaşlarındaki bir çocuk,cinsler arasındaki anatomik değişikliklerin farkına varır. 3-5 yaşlarında karşıt cinsteki çocukların ve büyüklerin genital organları görünümü ile ilgilenir,gözler.Bu çocuğun cinsiyeti algılamasıdır.Freud bu dönemi ÖDİPAL PERİYOD olarak adlandırır(3).

Çocuğun kazandığı cinsel bilgiler,onun kendi cinsiyet rolünü benimsemesine ve aileden biri ile özdeşim kurmasına yardım eder(4). Çocuğun kişilik gelişiminde de, cinsel duygu ve eğilimleri önemli derecede etkilidir(5).

Alfred Adler'e göre,insanın kişiliği yeterince gelişmemişse,yaşamın zorlamalı durumlarında,düşmanlık,saldırganlık ve sadistlik gibi durumlar ortaya çıkar.İnsanın kişiliğinin belirleyicisi de yaşam biçimidir.Adler,yaşam biçimini "Çocukluk dönemindeki etkileşimler sonucu,kişinin kendine özgü bir davranış örüntüsü" olarak tanımlar ve "İnsan yaşam biçimini geliştirmesinin bir sonucu olarak kendisini yaratır" der.Yaşam biçiminin,yaklaşık olarak 5 yaşlarına geldiğinde biçimlendiğini ve sonraki yaşamda belirgin bir değişiklik göstermediğini ileri sürer(6).

S.Freud,çocukluk dönemindeki cinsel duygulara bağlı çatışmaların ve saplantıların,kişilik gelişmesini etkilediğini savunmaktadır(5).

Aile yapısı ve fonksiyonları ile ilgili bilgiler, çocuklara erken yaşlarda verilmeye başlanmalıdır(7). Aile fonksiyonları ile ilgili olan ve çocuklara verilmesi gerekli bulunan önemli bilgilerden biri ise, bebeğin oluşumu bilgisidir. Çevrede veya ailede hamile bir kadın görmek ve yeni bir bebek veya kardeşin dünyaya geldiğine tanık olmak çocuğun ilgisini çeker, çocuğa doğru bilgi verme fırsat ve olanakını verir.

Çocuğun cinsel içerikli sorularına yanıt vermek, aile için de oldukça zordur. Anne babalar bu soruları nasıl yanıtlayacaklarını bir türlü bilemezler. Çünkü çocuk, bebeğin annenin karnına nasıl girdiğini, insanların bebeği nereye koyduğunu, neden bebeğin babanın karnına girmediğini, anne ile babanın nasıl birleştiğini, bebeğin doğmadan önce nasıl nefes aldığını, nasıl yemek yediğini, bebeğin olması için babanın ne yaptığını, bebeğin büyüklüğünü ve bebeğin annenin karnından nasıl çıktığını öğrenmek ister, bu konuda aileye sorular sorar(I)(5)(8)(9)(10)(11)(12)(13)(14). Bu soruları çocuğun anlayacağı biçimde yanıtlama ise, bu konuda anne babaların eğitilmiş olmaları ile mümkündür.

Ev yaşantısı; çocuğun, bebeğin oluşumunu düşünmesi için iyi bir ortam sağlar. Aile istemese bile, çocuk birçok gizli duruma tanık olabilir. Sözgelimi, annesi ile babasının

aynı odada kaldıklarını, evde yalnız oldukları bazı zamanlarda odaya girmemesi gerektiğini bilir. Bu durum çocuğa kabataslak da olsa, bebeğin anne baba ile ilgisi hakkında bir fikir verir(8).

Bebeğin oluşumu ile ilgili cinsel eğitimde "cinsel" sözcüğünün insanları tedirgin etmesi, eğitimcileri kaygılandırmaktadır. Oysa aileler farkında olmadan, çocuklarına cinsel eğitim vermektedirler. Nasıl doğduğunu soran bir çocuğa, annesi "Seni leylekler getirdi" veya "Doktor amca seni hastaneden getirdi" gibi bir yanıt verdiğinde, istemeden bir cinsel eğitim yapmıştır. Burada söz konusu olan, çocuğa bebeğin oluşumu ile ilgili bilgi vermeme değil, verilecek bilginin gerçeklere uygun olup olmamasıdır(8).

Okul öncesinden başlayarak, hem aile sevgisi, hem de cinsel bilgilere yabancı yetişen bir kişinin, fiziksel doyumu ve duygusal doyumu bilmesi oldukça güçtür(15).

Küçük çocuklar için en önemli öğretmen ailesidir. Fakat aileler de cinsel eğitim verme konusunda, istekli degillerdir. Buna karşın, verilecek herhangi bir bilgiye sahip olduklarına inansalar bile, çocuklara karşı tutumlarıyla ve baştan savma yanıtlarıyla bunu yaparlar(16). Oysaki cinsel eğitimde, gerçekler açık bir şekilde anlatılmalıdır(17).

Anaokullarında, çocukların sorduğu sorulara öğretme-

nin verdiği yanıtlar, onların ufkunu genişletir. Bu nedenle, anaokul öğretmenlerinin, aile yaşantısı ve cinsel eğitim ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmaları gereklidir(7).

Cinsel eğitim, anaokulunda başlamalı ve çocuğun gelecek yaşamında, gençliğinde, üniversitede devam etmelidir. Bu konu ile ilgili öğretilecek konular, çocuğun aile ve kültürel çevresi ile bağıntılı olmalıdır. Anaokullarında işlenecek temel konu, yaşamın kutsallığı üzerine kurulmalı ve onu sağlamada ailenin rolü işlenmelidir. Bu konunun temeli de bebeğin oluşumu bilgisinin verilmesiyle başlar(17).

Ülkemizde, korunmaya muhtaç 0-6 yaş çocuklarının bakımı ve eğitimi, S.S.Y. Bakanlığına verilmiştir. Kimsesiz korunmaya muhtaç çocuklar, aile ortamındaki sevgi ve güvene dayanan ilişkilerden yoksundurlar. Bu çocuklar şüpheli ve güvensizdirler. Kendilerini sevdirmek ve başkalarını rahatça sevebilmekte çok güçlük çekerler. Teke tek ilişki kuramazlar(19). Bakım Yurdu çocuklarında görülen en önemli sakınca HOSPİTALİZM'dir. Hospitalizm kelimesi, çocuğun bir hastane veya benzeri yerde kalması sonucu, kazanacağı istenmeyen davranışları ifade etmektedir(20).

Korunmaya muhtaç çocuklar ile ilgili yapılan araştırmalar ve sonuçları şöyledir.

1968 yılında Atalay Yörükoğlu, Ayşen Akşit, Kemal

Yalçın ve Erdal Aras tarafından "yuva çocuklarının beden ve ruh gelişmesi özelliklerini bulmak" amacı ile 0-4 yaşlarındaki 151 çocukla yaptıkları araştırmada, yalnız 14 çocuğun boy ve ağırlığı yaşitlarına uygun bulunmuştur(21). 1-2,5 yaşlarında yürümesi gereken 94 çocuktan yarısından azının yürüyebildiği gözlenmiştir. 2 çocuk dışında cümle kurabilen çocuk çıkmamıştır. Araştırmacılar, beden gelişmelerinin geriliği yanında, bu çocukların hastalıklara karşı dirençsiz, zeka ve ruhsal olgunlaşmalarında aksamalar olduğunu bulmuşlardır. Ayrıca okul çağına gelerek, okula gönderilen çocukların, başarı bakımından sınıflarının en alt düzeyinde oldukları ve saldırganlık, ilgisizlik, inatçılık, çalma, disipline uymama yönünden, öteki çocuklarla olumsuz yönden belirgin ayrılıklar göstermektedir(21).

Judith F. Dunn, 1976 yılında, ilk 14 ay içindeki anne bebek ilişkisinin devamlı veya devamsız oluşunun doğuracağı sonuçları, 77 anne-bebek çifti üzerinde incelemiş ve annenin bebeğe sevgi ile yaklaşımının, onun motor gelişimini olumlu yönde etkilediğini bulmuştur(22).

Wisconsin Üniversitesinde, psikolog çift Harry ve Margaret Harlow'un, Hindistan'da yetişen bir tür maymunların anne-yavru ilişkileri üzerinde yaptıkları on yıllık bir araştırma da bunlarla ilgili diğer sorulara yanıt getirmiş-

tir. Harlowlar bu maymunları, büyümeleri sırasında, anne sevgisinden tamamen veya kısmen yoksun bırakmışlardır. Maymunların çocukluk deneyimlerinin, onları ergenlik çağında etkileyip etkilemeyeceğini araştırmışlardır. Araştırma için, biri yapay tel anne ve yapay kumaş anneler kullanılmıştır. Harlowlar araştırmanın sonunda, vücut temasının, bir çocuğun annesine bağlılığının doğması için, en önemli gereksinim olduğunu bulmuşlardır. Kumaş anne ile büyüyen yavru maymunlar, yetişkinlikte cinsel bakımdan tamamen yetersiz ve yavrusuna sevgi veremeyen kalpsiz anneler olmuşlardır(23).

Skeels, Uptegraf ve yardımcılarının yaptıkları bir araştırmada da, Bakım Yurtlarında yetişen çocukların gelişimlerinin ve toplumsal ilişkilerinin, ev çocuklarından geri oldukları bulunmuştur(9).

Yurtlarda yaşayan çocukların gelişim alanlarındaki gerilik, gelişimin bir basamağı olan cinsel gelişim için de söz konusudur. Yurtlarda yaşayan çocukların güven duyabileceği, teke tek ilişkide bulunacağı, anne-baba yerine koyabileceği kimse yoktur. Bu yoksunluktan dolayı, çocuk zihnini kurcalayan, gelişim düzeyine uygun, bebeğin oluşumu ile ilgili sorularını soramamaktadır. Ayrıca yurtlarda, çocuğun bu gereksinimlerini karşılayacak bir eğitim programı da yoktur. Gerçi ailesi ile birlikte yaşayan ve anaokuluna devam

devam eden çocuklara da böyle bir eğitim programı uygulanmamaktadır, fakat ailede çocuğun sorularını yanıtlayabilecek bireyler vardır.

Yukarıdaki tartışma, yurtlarda bebeğin oluşumu ile ilgili bir eğitim programının uygulanması gereğini ortaya koymaktadır. Bu program, çocuğun cinsel gelişimi sırasında ortaya çıkacak sorunların çözümünde yardımcı olabilir.

2. Araştırmanın Konusu

Bu araştırmanın konusu, ailesi yanında yaşayan ve anaokuluna devam eden 4 ve 6 yaş çocukları ile, Bakım Yurdunda yaşayan 4 ve 6 yaş çocuklarının sahip olduğu bebeğin oluşumu bilgisini ölçmek ve Bakım Yurdu çocuklarının aleyhine çıkan farklarla ilgili, onlara verilecek eğitimin etkinliğini belirlemektir. Bu konuda böyle bir araştırma, Bakım Yurdu çocuklarının, bebeğin oluşumu konusunda eğitilmelerini de sağlamış olmaktadır.

3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı,

I. Bakım Yurdu çocuklarının, anaokulu çocuklarından, bebeğin oluşumu bilgisi yönünden farklı olup olmadıklarını ortaya koymak,

2.Çocuk Bakım Yurdunda yapılacak "bebeğin oluşumu" ile ilgili eğitimin, bu yurttaki çocuklara, bebeğin oluşumu bilgisini kazandırmada etkili olup olmadığını göstermektedir.

4. Araştırmanın Önemi

Bakım Yurtlarında yaşayan çocukların, aileleri yanında yaşayan çocuklardan, gelişimlerinin her yönünde gerilikler gösterdikleri, dışarıda ve ülkemizde yapılan araştırmalar sonucunda vurgulanmıştır. Bu araştırmada, Bakım Yurdu çocuklarının bebeğin oluşumu bilgisi yönünden de, ailesi yanında yaşayan çocuklardan geri oldukları saptanmıştır.

Okul öncesi çağda kazanılan cinsel bilgiler, çocuğun gelecek yaşamında karşılaşacağı cinsel sorunların çözümünde önemli ölçüde etkili olmaktadır. Bu nedenle cinsel bilgilerin temeli sayılan bebeğin oluşumu bilgisi, okul öncesi çocuklarına verilmelidir.

Bakım Yurtlarında yaşayan çocuklar, teke tek ilişkiden yoksun olduklarından, bebeğin oluşumu ile ilgili sorularına yanıt bulamazlar. Kendi kendilerine edindikleri bilgilerin izlerini gelecekte silmek ise oldukça güçtür. Bakım Yurdu çocuklarına verilen bebeğin oluşumuna ilişkin eğitim ile, onların hem konu ile ilgili soruları yanıtlanmış, hem de okul öncesindeki bilgi açıkları kapatılmaya çalışılmıştır.

II. YÖNTEM VE MATERYAL

I. Araştırmanın Yapıldığı Yer

Araştırma uygulama yeri olarak, S.S.Y.B. bağlı Ankara ilindeki anaokulları yöneticileriyle görüşülmüş ve S.S.Y.B. bağlı Seyranbağları Kreşi ile S.S.Y.B. bağlı Atatürk Çocuk Bakım Yurdu seçilmiştir.

2. Araştırma Evreni

S.S.Y.B. bağlı Seyranbağları Kreşinde, 4 yaştan 52, 6 yaştan 68 çocuk, Atatürk Çocuk Bakım Yurdunda, 4 yaştan 22, 6 yaştan 23 çocuk bu araştırmanın evrenini oluşturmuşlardır. Araştırma evrenine 5 yaş çocukları alınmamıştır. Çünkü, çocuklar 4 yaşında bebeğin oluşumu bilgisine ilgi duyar, 5 yaşında bilgi kazanmaya başlar, 6 yaşında da konuyu öğrenirler(13). Bir başka deyişle, 4 ve 6 yaş çocukları arasında bu konuda ölçülebilir fark olduğu söylenebilir. 5 yaş çocukları ise, hem 4 yaş hem de 6 yaş çocuğu özelliklerini içerdiğinden, araştırma evrenine alınmamışlardır. Evreni oluşturan çocukların yaş ve cinsiyetlerine göre dağılımları, Tablo I de görülmektedir.

TABLO I. Evreni Oluşturan Çocukların Yaş ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

KURUMLAR	4 Yaş			6 Yaş			N
	Kız	Erkek	n	Kız	Erkek	n	
Kreş	25	27	52	26	42	68	120
Bakım Yurdu	12	10	22	11	12	23	45
Toplam	37	37	74	37	56	91	165

3. Araştırma Örneklemi

Seyranbağları Kreşinden 15 çocuk 4 yaştan, 15 çocuk 6 yaştan olmak üzere 30 çocuk, Atatürk Çocuk Bakım Yurdundan 20 çocuk 4 yaştan, 20 çocuk 6 yaştan olmak üzere 40 çocuk bu araştırmanın örneklemi oluşturmuşlardır. Kurumlardan alınan çocuklar seçkisiz (random) olarak belirlenmiştir (ek IV). Tablo II de örneklemi oluşturan çocukların dağılımı görülmektedir.

TABLO II. Örneklemi Oluşturan Çocukların Yaş ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

KURUMLAR	4 Yaş			6 Yaş			n
	Kız	Erkek	n	Kız	Erkek	n	
Kreş	6	9	15	5	10	15	30
Bakım Y.	11	9	20	8	12	20	40
Toplam	17	18	35	13	22	35	70

4. Araştırma Grupları

Araştırma örneklemini oluşturan 70 çocuk 4 gruba ayrılmıştır.

I. Grup:Seyranbağları Kreşinde, seçkisiz yöntemle alınan, 4 yaş grubundan 15 çocuktan oluşan gruptur.

II. Grup:Seyranbağları Kreşinde seçkisiz yöntemle alınan, 6 yaş grubundan 15 çocuktan oluşan gruptur.

III. Grup:Bakım Yurdunda, 4 yaş grubundan alınan 20 çocuktan oluşan gruptur. Bu grup kendi içinde ikiye ayrılmıştır.

a)Eğitim Grubu:Seçkisiz yöntemle alınan ve 10 çocuktan oluşan gruptur.

b)Kontrol Grubu:Eğitim Grubu dışında kalan 10 çocuktan oluşan gruptur.

IV. Grup:Bakım Yurdunda, 6 yaş grubundan alınan 20 çocuktan oluşan gruptur. Bu grup kendi içinde ikiye ayrılmıştır.

a)Eğitim Grubu:Seçkisiz yöntemle alınan ve 10 çocuktan oluşan gruptur.

b)Kontrol Grubu:Eğitim Grubu dışında kalan 10 çocuktan oluşan gruptur.

5. Araştırmada Kullanılan Araç ve Gereçler

Araştırmada kullanılmak üzere, bebeğin oluşumu bilgisini ölçme aracı geliştirilmiştir. Bebeğin oluşumu bilgisini ölçme aracının geliştirilmesinde uzman yardımı alınmıştır. Eğitim programının geliştirilmesinde de uzman yardımı ile birlikte, konu ile ilgili kaynaklardan yararlanılmıştır(I)(IO)(II)(I2)(I3)(24).

5.I. Ölçme Aracı

Bebenin oluşumu bilgisini ölçmek için hazırlanan araçta 5 resim bulunmaktadır. Çocuklara sorulan sorular, onların ilgileri ve dikkat süreleri göz önünde bulundurularak, hazırlanan 5 resim yardımıyla sorulmuştur.

I. resimde, yeni doğmuş bir bebek vardır. Resmin arkasında ise bu resimle ilgili olarak; "Bu ne resmidir?", "Sen de bebek oldun mu?", "Bu bebek nasıl dünyaya gelmiş?", "Sen nereden geldin(nasıl dünyaya geldin)?" soruları bulunmaktadır.

II. resimde karnı iyice büyümüş bir hamile kadın vardır. Resmin arkasında ise; "Bu ne resmidir?", eğer çocuk kadının karnını algılayamazsa, "Sen bu kadının karnında bir büyüklük görüyor musun?" sorusu sorulmaktadır. Bu soruya yanıt alındıysa, "Neden acaba bu kadının karnı bu kadar

şış?" sorusu bulunmaktadır.

III. resimde, bir aile vardır. Resmin arkasında ise; "Bu resimde ne görüyorsun?", "Bu çocuklar kimin?", "Çocuk olması için babaya gerek var mı?", "Baba çocuk doğurabilir mi?" soruları bulunmaktadır.

IV. resimde, II. resimdekinden farklı bir hamile kadın vardır. Resmin arkasında ise; "Anne karnındaki bebek hep aynı büyüklükte midir?", "Anne karnında bebek gittikçe büyür mü?", "Bebek annenin karnından nasıl dışarıya çıkar?" soruları bulunmaktadır.

V. resimde, doğum sonrası gösteren bir hastane odası vardır. Resmin arkasında ise; "Bu resimde ne görüyorsun?", "Resimde anne hangisi?", "Bebegi kim doğurtmuş(çıkarmış)?", "Bebegi nereden çıkarmışlar?" soruları bulunmaktadır(Ek I).

5.2. Kayıtme Formu

Formun üst kısmında, çocukların adı, soyadı, doğum tarihi, kaç aylık oldukları yer almıştır. Bakım Yurdu çocukları ile ilgili formda ek olarak, kuruma geliş tarihleri de bulunmaktadır. Formun alt kısmı ise, çocukların sorulara verdikleri yanıtları kaydetmek için boş bırakılmıştır(Ek II).

5.3. Ön Deneme Çalışmaları

Ölçme aracındaki resimlerin ve soruların anlaşılır olup olmadığını, deneklerin yanıtlamada güçlük çekip çekme-

yeceklerini kontrol etmek amacı ile, Bakım Yurdundan araştırmaya katılmayan, 5 yaş grubundan 10 çocuk ve anaokuluna giden 4 yaştan 2, 6 yaştan 2 olmak üzere 4 çocuk ile bir ön deneme yapılmıştır. Bu ön deneme sonucunda, araçta ve sorularda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

5.4. Gerekli İşbirliğinin Sağlanması

Araştırmanın uygulanabilmesi için, S.S.Y.B Sosyal Hizmetler Daire Başkanı, Sayın Ertan Kahramanoğlu'dan gerekli izin alınmıştır. İzin alma işleminden sonra, Seyranbağları Kreş Müdiresi Sayın Sabiha İldeniz ve Atatürk Çocuk Bakım Yurdu Müdürü Sayın Dr. Baha Akın ile görüşülerek onayları alınmıştır. Uygulama için belirlenen test odalarında çocuklarla tek tek görüşülmüştür. Araştırmanın yapılması sırasında, belirlenen çocukların araştırmacıya getirilmesi ve doğum tarihlerinin dosyalardan çıkarılması konusunda, kurum öğretmenlerinin ve Çocuk Gelişimi Eğitimi Uzmanlarının katkıları olmuştur.

6. Eğitimin Planlanması

Konu, ölçme aracındaki soruların yanıtlarını içerecek şekilde saptanmıştır. Eğitim için şu aşamalar belirlenmiştir.

a-Herkesin önce bebek olarak doğduğu,

- b-Bebeklerin anne karnında büyüdüğü,
- c-Karnı şiş olan bir kadının hamile olduğu,
- d-Erkeklerin çocuk doğurmadığı,
- e-Bebegin, anne baba ilişkisinden oluştuğu,
- f-Bebegin anne karnında gittikçe büyüdüğü,
- g-Bebegin annenin karnından, hastane veya evde, doktor, hemşire veya ebe yardımıyla çıktığı.

6.1. Eğitimin Hedefi

Bebegin oluşumu bilgisini, yukarıda planlanan aşamalar ile öğreterek, deneklere kazandırmaktır.

6.2. Eğitim Zamanı ve Süresi

Eğitim Bakım Yurdunda, 15-29 Ekim 1982 tarihleri arasında yapılmıştır. Eğitim süresi, bir grup için ortalama 15 dakika sürmüştür.

6.3. Eğitim Görenler

Eğitim görenler, Atatürk Çocuk Bakım Yurdundan seçkisiz(random) yöntemle seçilen, 4 yaştan 10, 6 yaştan 10 olmak üzere 20 çocuktur.

6.4. Eğitimci

Eğitimi araştırma sorumlusu yapmıştır.

7. Eğitim Yöntemi

Eğitimde anlatma yöntemi kullanılmıştır. Konu çocuklara öykü şeklinde anlatılmıştır.

7.1. Ön Testin Uygulanması

Seyranbağları Kreşinde 4 yaştan 15, 6 yaştan 15 olmak üzere 30 çocuğa, Atatürk Çocuk Bakım Yurdunda 4 yaştan 20, 6 yaştan 20 olmak üzere 40 çocuğa bebeğin oluşumu bilgisini ölçme aracı uygulanmıştır. Çocuklar test odasına teker teker alınmışlar ve araçdaki 5 resim, sıra ile gösterilerek ilgili sorular sorulmuştur. Çocukların yanıtları olduğu gibi kaydedilmiştir.

Ön test uygulaması sırasında, Kreşde 4 yaş grubundan bir, Bakım Yurdunda 4 yaş grubundan iki çocuk ile sözel iletişim kurulamamıştır. Bu çocuklar yerine başka çocuklar seçilmiştir.

7.2. Sağlık Eğitimi Uygulaması

Atatürk Çocuk Bakım Yurdunda seçkisiz(random) yöntemle seçilen, 4 yaştan 10, 6 yaştan 10 çocuğa araştırmacı tarafından, bebeğin oluşumuna ilişkin hazırlanan eğitim programı uygulanmıştır.

Çocukların daha iyi öğrenmelerinin ve ilgilerinin dağılmamasını sağlamak için, konu her iki yaş grubuna da beşer kişilik gruplara anlatılmıştır. Anlatım sonrası, her

çocuğa konu tekrarlatılmış ve konu ile ilgili sorular sorulmuştur. Konuyu doğru anlatan ve soruları doğru yanıtlayan çocuklara ödül olarak şeker verilmiştir.

7.3. Eğitim Sonrası Test Uygulaması(Son-test)

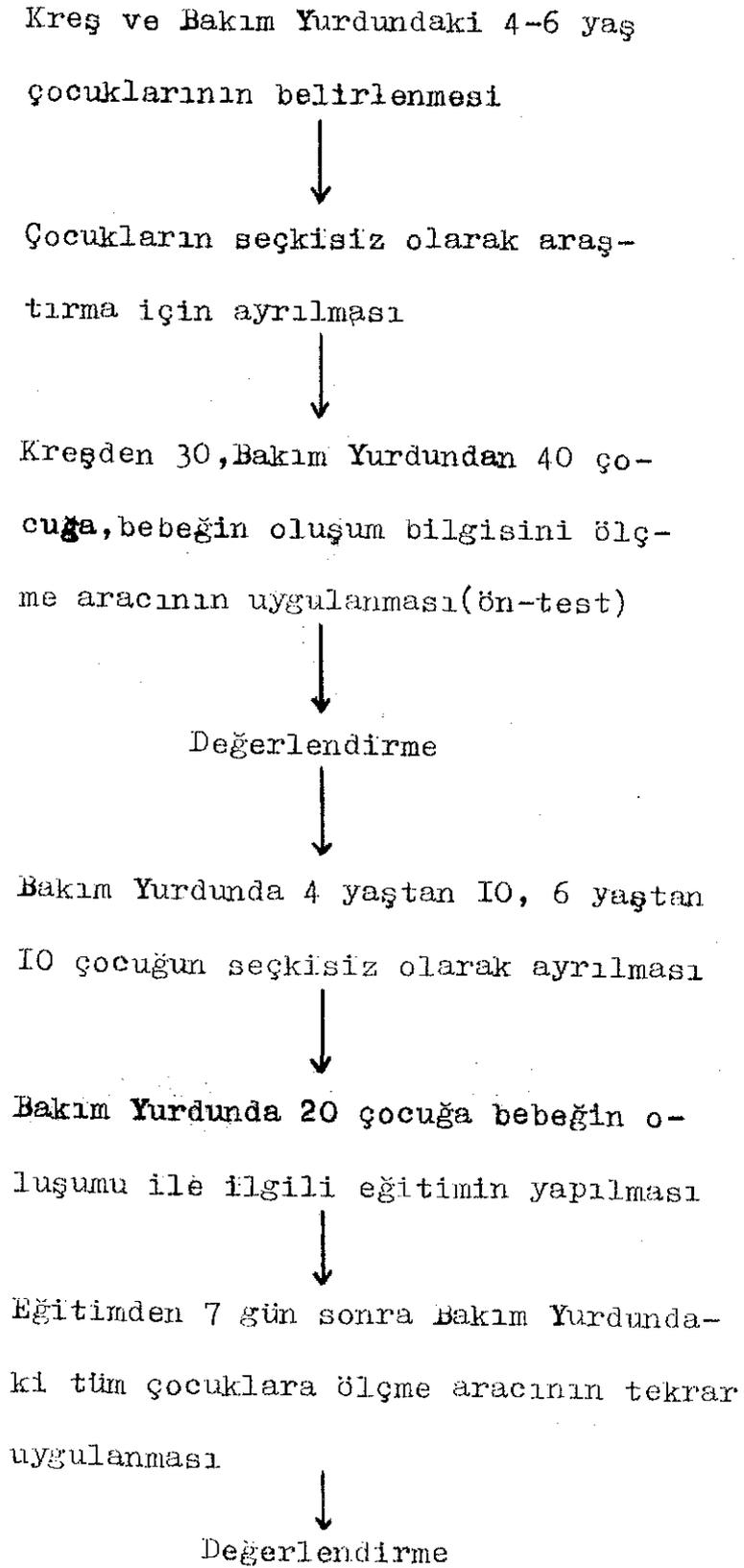
a-Eğitimin tamamlanmasından 7 gün sonra, eğitim öncesi uygulanan, bebeğin oluşumu bilgisini ölçme aracı ikinci kez uygulanmıştır. Bakım Yurdunda eğitim alan ve almayan tüm çocuklara ölçme aracı uygulanmıştır.

b-Araştırmancının alan uygulamaları, 13.9.1982 tarihinde başlamış ve 12.11.1982 tarihinde sona ermiştir.

8. İstatistik Çözümleme

Araştırmada yapılan ön-test uygulaması sonuçları, uzman yardımıyla kodlanmış, puanlanmış ve her çocuk için "bebeğin oluşumu bilgisi puanı" verilmiştir. İki kurum çocuklarının elde ettikleri puanlar yardımıyla -iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi- uygulanarak irdelenmiştir.

Bakım Yurdu çocuklarına verilen eğitimden sonra yapılan son-test uygulamasından elde edilen puanlar yardımıyla -iki eş arasındaki farkın önemlilik testi- uygulanarak irdelenmiştir. Eğitim sonrası elde edilen puanlar ayrıca, Kreşde ön-test sırasında 30 çocuktan elde edilen puanlarla da -iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi- uygulanarak irdelenmiştir.

Şekil I. Araştırma Aşamaları

III. BULGULAR

Araştırmada elde edilen bilgiler iki kısımda irdelenmiştir.

I. Bebeğin oluşumuna ilişkin ön-test sonuçlarına göre Kreş ve Bakım Yurdu çocuklarının karşılaştırılması.

II. Bakım Yurdundaki eğitim sonrası, bebeğin oluşumuna ilişkin son-test sonuçlarına göre, Kreş ve Bakım Yurdu çocuklarının karşılaştırılması.

I. BEBEGİN OLUŞUMUNA İLİŞKİN ÖN-TEST SONUÇLARINA GÖRE KREŞ VE BAKIM YURDU ÇOCUKLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Örnekleme giren Kreş ve Bakım Yurdundaki çocuklar, 4 ve 6 yaş ayrı ayrı olmak üzere, hem bebeğin oluşumuna ilişkin ön-test sonuçlarına göre, hem de bu testin içindeki bazı önemli sorulara verdikleri yanıtlara göre karşılaştırılmışlardır.

I.1. 4 Yaş Grupları:

I.a) Kreş ve Bakım Yurdundaki 4 yaş çocuklarının, bebeğin oluşumu bilgileri yönünden farklı olup olmadığı, ön-test uygulaması sonucunda aldıkları puanlara göre -iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi- ile irdelenmiş ve sonuç Tablo III de gösterilmiştir.

TABLO III. Kreş ve Bakım Yurdundaki 4 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumu Ön-Test Puanlarının Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları

KURUMLAR	n	$\bar{X}$	S
Kreş	15	25.6	7.77
Bakım Yurdu	20	21.75	4.07

t:1.75

S.D:33

P> 0.05

Tablo III de görüldüğü gibi, Kreş çocuklarının bilgi puanı ile Bakım Yurdu çocuklarının bilgi puanı arasındaki fark, 0.05 düzeyinde önemli değildir.

I.b) Bebeğin oluşumuna ilişkin ön-test içinde yer alan, Kreş ve Bakım Yurdundaki 4 yaş çocuklarının, bebeğin dünyaya nereden geldiği, hamilelik ve babanın çocuk doğuramayacağı ile ilgili sorulara verdikleri doğru yanıt sayıları ve yüzdeleri Tablo IV de gösterilmiştir.

TABLO IV. Kreş ve Bakım Yurdundaki 4 Yaş Çocuklarının, "Sen nereden geldin?", "Bu kadının neresi farklı?", "Babanın çocuğu olur mu?" sorularına verdikleri yanıtlarına göre dağılımı

KURUMLAR	n	SORULAR					
		Sen nereden geldin?		Bu kadının neresi farklı?		Babanın çocuğu olur mu?	
		Doğru bilen	%	Doğru bilen	%	Doğru bilen	%
Kreş	15	1	6.6	2	13.3	3	20
Bakım Y.	20	0	0	2	10	3	15

Tablo IV de görüldüğü gibi, her üç soruya da, iki kurum 4 yaş çocuklarının verdikleri doğru yanıt sayıları pek farklı değildir. Her iki kurumda da dünyaya nereden geldiği ile ilgili soruyu hemen hemen hiç, hamilelik ve babanın çocuk doğuramayacağı ile ilgili soruları da ancak 2-3 çocuk doğru yanıtlayabilmiştir.

I.2. 6 Yaş Grupları:

2.a) Kreş ve Bakım Yurdundaki 6 yaş çocuklarının, bebeğin oluşumu bilgileri yönünden farklı olup olmadığı, ön-test uygulaması sonucunda aldıkları puanlara göre -iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi- ile irdelenmiş ve sonuç Tablo V de gösterilmiştir.

TABLO V. Kreş ve Bakım Yurdundaki 6 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumu Ön-Test Puanlarının Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları

KURUMLAR	n	X	S
Kreş	15	45	3.77
Bakım Yurdu	20	27.1	8.49

t:4.43

S.D:33

P < 0.01

Tabloda görüldüğü gibi, Kreş çocuklarının bilgi puanı ile Bakım Yurdu çocuklarının bilgi puanı arasındaki fark, Kreş çocukları lehinde, 0.01 düzeyinde önemlidir.

2.b) Bebeğin oluşumuna ilişkin ön-test içinde yer alan,Kreş ve Bakım Yurdundaki 6 yaş çocuklarının, bebeğin dünyaya nereden geldiği,hamilelik ve babanın çocuk doğuramayacağı ile ilgili sorulara verdikleri doğru yanıt sayıları ve yüzdeleri Tablo VI da gösterilmiştir.

TABLO VI. Kreş ve Bakım Yurdundaki 6 Yaş Çocuklarının "Sen nereden geldin?","Bu kadının neresi farklı?","Babanın çocuğu olur mu?" Sorularına Verdikleri Yanıtlara Göre Dağılımı

KURUMLAR	n	SORULAR					
		Sen nereden geldin?		Bu kadının neresi farklı?		Babanın çocuğu olur mu?	
		Doğru bilen	%	Doğru bilen	%	Doğru bilen	%
Kreş	15	10	66.6	15	100	14	93.4
Bakım Yurdu	20	0	0	4	20	8	40

Tabloda görüldüğü gibi,Kreş çocuklarından,dünyaya nereden geldiği ile ilgili soruyu 10 çocuk,babanın çocuk doğuramayacağı ile ilgili soruyu da 14 çocuk doğru yanıtlamıştır.Hamilelik ile ilgili soruyu da tümü doğru yanıtlamıştır.Bakım Yurdunda,hamilelik ile ilgili soruyu 4 çocuk, babanın çocuk doğuramayacağı ile ilgili soruyu da 8 çocuk doğru yanıtlamıştır.Dünyaya nereden geldiği ile ilgili soruyu ise hiçbiri doğru yanıtlayamamıştır.

II. BAKIM YURDUNDAKİ EĞİTİM SONRASI, BEBEĞİN OLUŞUMUNA İLİŞKİN SON-TEST SONUÇLARINA GÖRE KREŞ VE BAKIM YURDU ÇOCUKLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Bakım Yurdundaki eğitim sonrası, bebeğin oluşumuna ilişkin son-test sonuçlarına göre, 4 ve 6 yaş grupları ayrı ayrı olmak üzere, eğitim alan çocuklar ile, eğitim almayanlar karşılaştırılmışlardır. Ayrıca Kreş çocuklarının, bebeğin oluşumuna ilişkin ön-test'den aldıkları puanlara göre, 4 ve 6 yaş ayrı ayrı olmak üzere, Bakım Yurdu çocuklarının bebeğin oluşumuna ilişkin son-test'den aldıkları puanlar ile karşılaştırılmışlardır. Her iki kurumdaki çocuklar aynı şekilde, bebeğin oluşumu bilgisi ile ilgili test içindeki bazı önemli sorulara verdikleri yanıtlara göre de karşılaştırılmışlardır.

II.I. Bakım Yurdunda eğitim alan 4 yaş çocuklarının bebeğin oluşumuna ilişkin, ön-test ve son-test sonuçlarına göre karşılaştırılması:

I.a) Bakım Yurdunda, 4 yaş çocuklarına bebeğin oluşumuna ilişkin verilen eğitimin etkili olup olmadığı, eğitim alan çocukların ön-test ve son-test uygulamalarından aldıkları puanlara göre -iki eş arasındaki farkın önemlilik testi- ile irdelenmiş ve sonuç Tablo VII de gösterilmiştir.

TABLO VII. Bakım Yurdunda Eğitim Alan 4 Yaş Çocuklarının,
Bebegin Oluşumu Ön-Test ve Son-Test Puanlarının
Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları

TESTLER	n	X	S
Ön-Test	10	22.4	4.49
Son-Test	10	41	5.33
$\bar{D}$	10	18.6	5.25

t:3.54

S.D:9

P < 0.01

Tabloda görüldüğü gibi, eğitim alan çocukların ön-test bilgi puanı ortalaması ile, son-test bilgi puanı ortalaması arasındaki fark, eğitim sonrası kazandıkları bilgi lehine 0.01 düzeyinde önemlidir.

I. b) Bebeğin oluşumuna ilişkin ön-test ve son-test içinde yer alan, Bakım Yurdunda eğitim alan 4 yaş çocuklarının, "Sen nereden geldin?", "Bu kadının neresi farklı?", "Babanın çocuğu olur mu?" sorularına verdikleri doğru yanıtlara göre, sayıları ve yüzdeleri Tablo VIII de gösterilmiştir.

TABLO VIII. Bakım Yurdunda Eğitim Alan 4 Yaş Çocuklarının, Bebeğin Oluşumuna İlişkin Ön-Test ve Son-Test Sonuçlarına göre, "Sen nereden geldin?", "Bu kadının neresi farklı?", "Babanın çocuğu olur mu?" Sorularına Verdikleri Yanıtlara Göre Dağılımı

TESTLER	n	SORULAR					
		Sen nereden geldin?		Bu kadının neresi farklı?		Babanın çocuğu olur mu?	
		Doğru bilen	%	Doğru bilen	%	Doğru bilen	%
Ön-Test	10	0	0	3	30	4	40
Son-Test	10	7	70	10	100	9	90

Tabloda görüldüğü gibi, Bakım Yurdu çocuklarından 3'ü hamilelik, 4'ü babanın çocuk doğuramayacağı ile ilgili soruları eğitimden önce doğru yanıtlayamamışlardır. Nasıl dünyaya geldiği ile ilgili soruyu ise, hiçbiri doğru yanıtlayamamıştır. Eğitimden sonra ise, hamilelik ile ilgili soruyu tümü, nereden geldiği ile ilgili soruyu 7'si, babanın çocuk doğuramayacağı ile ilgili soruyu ise, 9'u doğru yanıtlanmışlardır.

II.2. Bakım Yurdunda eğitim alan 6 yaş çocuklarının bebeğin oluşumuna ilişkin ön-test ve son-test sonuçlarına göre karşılaştırılması:

2.a) Bakım Yurdunda, 6 yaş çocuklarına verilen eğitimden sonra, bebeğin oluşumuna ilişkin verilen eğitimin

etkili olup olmadığı, eğitim alan çocukların ön-test ve son-test uygulamalarından aldıkları puanlara göre, -iki eş arasındaki farkın önemlilik testi- ile irdelenmiş ve sonuç Tablo IX da gösterilmiştir.

TABLO IX. Bakım Yurdunda Eğitim Alan 6 Yaş Çocuklarının, Bebeğin Oluşumu Ön-Test ve Son-Test Puanlarının Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları

TESTLER	n	$\bar{X}$	S
Ön-Test	10	29.1	7.96
Son-Test	10	50.8	2.82
$\bar{D}$	10	21.7	5.55

t:3.9

S.D:9

$P < 0.01$

Tablo IX da görüldüğü gibi, eğitim alan çocukların bebeğin oluşumuna ilişkin ön-test bilgi puanı ortalaması ile, son-test bilgi puanı ortalaması arasındaki fark, eğitim sonrası kazandıkları bilgi lehine 0.01 düzeyinde önemlidir.

2.b) Bakım Yurdunda eğitim alan 6 yaş çocuklarının, bebeğin oluşumuna ilişkin, ön-test ve son-test sonuçlarına göre, "Sen nereden geldin?", "Bu kadının neresi farklı?", "Babanın çocuğu olur mu?" sorularına verdikleri doğru yanıtlara göre sayıları ve yüzdeleri Tablo X da gösterilmiştir.

TABLO X. Bakım Yurdunda Eğitim Alan 6 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumuna İlişkin Ön-Test ve Son-Test Sonuçlarına Göre, "Sen nereden geldin?", "Bu kadının neresi farklı?", "Babanın çocuğu olur mu?" sorularına Verdikleri Yanıtlara Göre Dağılımı

TESTLER	n	SORULAR					
		Sen nereden geldin?		Bu kadının neresi farklı?		Babanın çocuğu olur mu?	
		Doğru bilen	%	Doğru bilen	%	Doğru bilen	%
Ön-Test	10	0	0	1	10	1	10
Son-Test	10	10	100	10	100	10	100

Tabloda görüldüğü gibi, eğitim alan 6 yaş çocuklarından, eğitimden önce hamilelik ve babanın çocuk doğuramayacağı ile ilgili soruları yalnızca birer çocuk doğru yanıtlamışken, eğitimden sonra tümü doğru yanıtlamıştır. Dünyaya nereden geldiği ile ilgili soruyu ise, eğitimden önce hiçbiri doğru yanıtlayamamışken, eğitimden sonra tümü doğru yanıtlamıştır.

II.3. Bakım Yurdunda eğitim alan ve almayan 4 yaş çocuklarının, bebeğin oluşumuna ilişkin son-test sonuçlarına göre, karşılaştırılması:

3.a) Bakım Yurdunda 4 yaş çocuklarına verilen eğitimin etkili olup olmadığı, eğitim alan ve almayan çocukların, bebeğin oluşumuna ilişkin son-test uygulaması sonucun-

da aldıkları puanlara göre, -iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi- ile irdelenmiş ve sonuç Tablo XI de gösterilmiştir.

TABLO XI. Bakım Yurdunda Eğitim Alan ve Almayan 4 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumu Son-Test Puanlarının Aritmetik Ortalamaları ve Standart Sapmaları

EĞİTİM DURUMU	n	$\bar{X}$	S
Eğitim Alanlar	10	41	5.33
Eğitim Almayanlar	10	23.8	3.22

t:8.82

S.D:18

$P < 0.01$

Tabloda görüldüğü gibi, eğitim alan ve almayan çocukların son-test uygulamasından aldıkları bilgi puanlarının ortalamaları arasındaki fark, eğitim alan çocuklar lehine 0.01 düzeyinde önemlidir.

3.b) Bakım Yurdunda eğitim alan ve almayan 4 yaş çocuklarının, bebeğin oluşumuna ilişkin son-test uygulaması sonucunda, "Sen nereden geldin?", "Bu kadının neresi farklı?", "Babanın çocuğu olur mu?" sorularına verdikleri doğru yanıtlara göre sayıları ve yüzdeleri Tablo XII de gösterilmiştir.

TABLO XII. Bakım Yurdunda Eğitim Alan ve Almayan 4 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumuna İlişkin Son-Test Sonucunda, "Sen nereden geldin?", "Bu kadının neresi farklı?", "Babanın çocuğu olur mu?" Sorularına Verdikleri Yanıtlara Göre Dağılımı

EĞİTİM DURUMU	n	SORULAR					
		Sen nereden geldin?		Bu kadının neresi farklı?		Babanın çocuğu olur mu?	
		Doğru bilen	%	Doğru bilen	%	Doğru bilen	%
Eğitim Alanlar	10	7	70	10	100	9	90
Eğitim Almayanlar	10	0	0	2	20	2	20

Tabloda görüldüğü gibi, 4 yaşta eğitim alan çocukların 7'si nereden geldiği, 9'u babanın çocuk doğuramayacağı, tümü de hamilelik ile ilgili soruları doğru yanıtlamışlardır. Eğitim almayan çocuklardan, hamilelik ve babanın çocuk doğuramayacağı ile ilgili soruları ikişer çocuk doğru yanıtlamışlardır. Nereden geldiği ile ilgili soruyu ise, hiçbiri doğru yanıtlayamamıştır.

II.4. Bakım Yurdunda eğitim alan ve almayan 6 yaş çocuklarının, bebeğin oluşumuna ilişkin son-test sonuçlarına göre karşılaştırılması:

4.a) Bakım Yurdunda 6 yaş çocuklarına verilen eğitimin etkili olup olmadığı, eğitim alan ve almayan çocukların, bebeğin oluşumuna ilişkin son-test uygulamasında aldık-

ları puanlara göre -iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi- ile irdelenmiş ve sonuç Tablo XIII de gösterilmiştir.

TABLO XIII. Bakım Yurdunda Eğitim Alan ve Almayan 6 Yaş

Çocuklarının Bebeğin Oluşumu Son-Test Puanlarının, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları

EĞİTİM DURUMU	n	$\bar{X}$	S
Eğitim Alanlar	10	50.8	2.82
Eğitim Almayanlar	10	27.2	9.77

t:7.37

S.D:18

P < 0.01

Tabloda görüldüğü gibi, eğitim alan ve almayan çocukların, bebeğin oluşumuna ilişkin son-test uygulamasından aldıkları bilgi puanlarının ortalamaları arasındaki fark, eğitim alan çocuklar lehine 0.01 düzeyinde önemlidir.

4. b) Bakım Yurdunda eğitim alan ve almayan 6 yaş çocuklarının, bebeğin oluşumuna ilişkin son-test uygulaması sonucunda, "Sen nereden geldin?", "Bu kadının neresi farklı?", "Babanın çocuğu olur mu?" sorularına verdikleri yanıtlara göre sayıları ve yüzdeleri Tablo XIV de gösterilmiştir.

TABLO XIV. Bakım Yurdunda Eğitim Alan ve Almayan 6 Yaş Çocuklarının, Bebeğin Oluşumuna İlişkin Son-Test Sonucunda, "Sen nereden geldin?", "Bu kadının neresi farklı?", "Babanın çocuğu olur mu?" Sorularına Verdikleri Yanıtlara Göre Dağılımı

EĞİTİM DURUMU	n	SORULAR					
		Sen nereden geldin?		Bu kadının neresi farklı?		Babanın çocuğu olur mu?	
		Doğru bilen	%	Doğru bilen	%	Doğru bilen	%
Eğitim Alanlar	10	10	100	10	100	10	100
Eğitim Almayanlar	10	1	10	1	10	8	80

Tabloda görüldüğü gibi, eğitim alan çocukların tümü soruları doğru yanıtlamışlardır. Eğitim almayan çocuklardan ise, babanın çocuk doğuramayacağı ile ilgili soruyu 8'i doğru yanıtlamıştır. Diğer iki soruyu ise, birer çocuk doğru yanıtlamıştır.

II.5. Bakım Yurdunda eğitim alan 4 yaş çocukları ile 4 yaş Kreş çocuklarının, bebeğin oluşumuna ilişkin ön-test ve son-test sonuçlarına göre karşılaştırılması:

5.a) Bakım Yurdunda eğitim alan 4 yaş çocukları ile, Kreşdeki 4 yaş çocuklarının, bebeğin oluşumuna ilişkin test (Bakım Yurdu çocuklarının son-test, Kreş çocuklarının ön-test) uygulamalarından aldıkları puanlara göre yapılan, -iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi- ile, Kreş ve Bakım Yurdu çocuklarının, bebeğin oluşumu bilgileri yö-

nünden farklı olup olmadıkları irdelenmiş ve sonuç Tablo XV de gösterilmiştir.

TABLO XV. Bakım Yurdunda Eğitim Alan 4 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumu Son-Test, Kreşdeki 4 Yaş Çocuklarının Ön-Test Puanlarının, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları

KURUMLAR	n	$\bar{X}$	S
Kreş	15	25.6	7.77
Bakım Yurdu	10	41	5.33

t:5.87

S.D:23

P < 0.01

Tabloda görüldüğü gibi, Kreş çocuklarının bilgi puanı ile, Bakım Yurdu çocuklarının bilgi puanı arasındaki fark, Bakım Yurdu çocukları lehinde 0.01 düzeyinde önemlidir.

5.b) Bakım Yurdunda eğitim alan 4 yaş çocuklarının son-test uygulamasında, Kreşdeki 4 yaş çocuklarının ön-test uygulamasında, "Sen nereden geldin?", "Bu kadının neresi farklı?", "Babanın çocuğu olur mu?" sorularına verdikleri doğru yanıt sayıları ve yüzdeleri Tablo XVI da gösterilmiştir.

TABLO XVI. Bakım Yurdunda Eğitim Alan 4 Yaş Çocuklarının Son-Test,Kreş 4 Yaş Çocuklarının Ön-Test Uygulamalarında,"Sen nereden geldin?","Bu kadının neresi farklı?","Babanın çocuğu olur mu?" Sorularına Verdikleri Yanıtlara Göre Dağılımı

KURUMLAR	n	SORULAR					
		Sen nereden geldin?		Bu kadının neresi farklı?		Babanın çocuğu olur mu?	
		Doğru bilen	%	Doğru bilen	%	Doğru bilen	%
Kreş	15	1	6.6	2	13.3	3	20
Bakım Y.	10	7	70	10	100	9	90

Tabloda görüldüğü gibi,Kreş çocuklarından biri nereden geldiği, ikisi hamilelik bilgisi,üçü de babanın çocuk doğuramayacağı ile ilgili soruları doğru yanıtlamışlardır.Bakım Yurdu çocuklarının ise,yedisi nereden geldiği,dokuzu babanın çocuk doğuramayacağı,tümü de hamilelik ile ilgili soruları doğru yanıtlamışlardır.

II.6. Bakım Yurdunda eğitim alan 6 yaş çocukları ile, 6 yaş Kreş çocuklarının,bebeğin oluşumuna ilişkin ön-test ve son-test sonuçlarına göre karşılaştırılması:

6.a) Bakım Yurdunda eğitim alan 6 yaş çocuklarının son-test uygulamasından,Kreşde 6 yaş çocuklarının ön-test uygulamasından aldıkları puanlara göre yapılan -iki orta-

lama arasındaki farkın önemlilik testi- ile,Kreş ve Bakım Yurdu çocuklarının,bebeğin oluşumu bilgileri yönünden farklı olup olmadıkları irdelenmiş ve sonuç Tablo XVII de gösterilmiştir.

TABLO XVII. Bakım Yurdunda Eğitim Alan 6 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumu Son-Test Puanlarının Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları

KURUMLAR	n	X	S
Kreş	15	45	3.77
Bakım Yurdu	10	50.8	2.82

t:4.46

S.D:23

$P < 0.01$

Tabloda görüldüğü gibi,Kreş çocuklarının bilgi puanı ile,Bakım Yurdu çocuklarının bilgi puanı arasındaki fark,Bakım Yurdu çocukları lehinde 0.01 düzeyinde önemlidir.

6.b) Bakım Yurdunda eğitim alan 6 yaş çocukları ile,Kreşdeki 6 yaş çocuklarının,bebeğin oluşumuna ilişkin test(Bakım Yurdu çocuklarının son-test,Kreş çocuklarının ön-test) uygulamaları sonucunda,"Sen nereden geldin?","Bu kadının neresi farklı?","Babanın çocuğu olur mu?" sorularına verdikleri doğru yanıtlara göre sayıları ve yüzdeleri Tablo XVIII de gösterilmiştir.

TABLO XVIII. Bakım Yurdunda Eğitim Alan 6 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumu Son-Test,Kreş 6 Yaş Çocuklarının Bebeğin Oluşumu Ön-Test Uygulamaları sonucunda,"Sen nereden geldin?","Bu kadının neresi farklı?","Babanın çocuğu olur mu?" Sorularına Verdikleri Yanıtlara Göre Dağılımı

KURUMLAR	n	SORULAR					
		Sen nereden geldin?		Bu kadının neresi farklı?		Babanın çocuğu olur mu?	
		Doğru bilen	%	Doğru bilen	%	Doğru bilen	%
Kreş	15	10	66.6	15	100	14	93.4
Bakım Yurdu	10	10	100	10	100	10	100

Tabloda görüldüğü gibi,Kreş çocuklarından 10'u nereden geldiği,14'ü babanın çocuk doğuramayacağı,tümü de hamilelik ile ilgili soruları doğru yanıtlamışlardır.Bakım Yurdu çocukları ise,tüm soruları doğru yanıtlamışlardır.

IV. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmada elde edilen bulgular, bebeğin oluşumuna ilişkin ön-test ve son-test sonuçlarına göre olmak üzere iki kısımda tartışılmıştır.

I. Ön-Test Sonuçlarına Göre Bulguların Tartışılması

I.I. Kreş ve Bakım Yurdundaki 4 yaş çocuklarının, bebeğin oluşumu bilgileri yönünden farklı olduklarına ilişkin bir kanıt elde edilememiştir (Tablo III). Tablo IV de görüldüğü gibi, çocukların önemli sorulara verdikleri yanıtlara göre sayıları da bu bulguyu desteklemektedir. Her iki kurumda da çocukların büyük bir çoğunluğu, bebeğin oluşumuna ilişkin soruları yanıtlayamamışlardır.

Bu tezin giriş kısmında da belirtildiği gibi, çocuklarda bebeğin oluşumuna ilişkin bilgi kazanma eğilimi, 4 yaşta başlamaktadır. Bu durumda, bu araştırmanın bulguları, bu konudaki genel bulgulara ters düşmektedir. Bu farklılığın değişik nedenleri olabilir.

a) Gerek Kreş, gerek Bakım Yurdunda 4 yaş çocukları bebeğin oluşumuna ilişkin ilgi duyma olgunluğuna erişmiş olabilirler, fakat Bakım Yurdu çocukları sorularını soracak kimse bulamamış, Kreş çocukları ise, ailelerinin kendilerini küçük bulmaları nedeniyle sorularına yanıt alamamış olabilirler. Bu nedenlerle Kreş ve Bakım Yurdu 4 yaş

çocuklarının, bebeğin oluşumuna ilişkin bilgi edinememiş oldukları düşünülebilir.

b) Gerek Kreşdeki gerek Bakım Yurdundaki 4 yaş çocukları, bebeğin oluşumuna ilgi duyabilecek bir olgunluğa erişmemiş olabilirler. Bu gelişme noksanlığı kültürümüze bağlı, aile eğitiminden kaynaklanmış olabilir.

c) Örnekleme girilen 4 yaş Kreş çocuklarının evrendeki 4 yaş çocuklarının temsil etmemesi de bir neden olabilir. Bu konuya ileride tekrar değinilecektir.

I.2. Ön-test sonuçlarına göre, Kreş ve Bakım Yurdundaki 6 yaş çocuklarının, bebeğin oluşumu bilgileri yönünden farklılıkları ise, önemli bulunmuştur (Tablo V). Bu bulguyu Tablo VI da görülen, testteki önemli sorulara göre çocukların sayıları da desteklemektedir. Bebeğin oluşumu bilgisi yönünden Kreş ve Bakım Yurdundaki 6 yaş çocukları arasında fark görülmesinin nedenleri şunlar olabilir:

a) Kreş ve Bakım Yurdundaki 6 yaş çocukları, bebeğin oluşumuna ilgi duyabilecek bir olgunluğa erişmişlerdir. Bu nedenle Kreş çocukları bebeğin oluşumuna ilişkin sorularını, aileden birine sorarak yanıtlarını öğrenmiş olabilirler. Bakım Yurdu çocuklarının ise, sorularını yöneltecek birini bulamamış olmaları, Bakım Yurdu çocuklarının Kreş çocuklarından, bebeğin oluşumu bilgisi yönünden geri kalmış olmalarına bir neden olarak gösterilebilir.

b) Kres ve Bakım Yurdu çocuklarının, iki farklı ortamda yaşamaları da bu farklılığa neden olabilir. Çünkü aile yanında yaşayan Kres çocuklarının, bebeğin oluşumuna ilişkin, büyüklerin konuşma ve tartışmalarını izleme, doğum öncesi ve doğum sonrasına ilişkin, ailede ve çevrede gözlemlerde bulunabilme olanağı vardır. Oysa Bakım Yurdu çocukları böyle bir olanaktan yoksundurlar.

II. Son Test Sonuçlarına Göre Bulguların Tartışması:

Denekler arasında, eğitim sonrası etkileşim olmadığı görüşünden yola çıkılmıştır. Çünkü, bu çağda yapılan kişisel görüşmelerin, daha sonra kendileri arasında bir tartışma konusu gibi, karşılıklı görüşmeye yol açabileceği düşünülmemiştir.

II.I. Bakım Yurdunda 4 yaş çocuklarına verilen eğitimin etkisi Tablo VII, XI ve XV de görüldüğü gibi önemli bulunmuştur. Bu bulguyu çocukların önemli sorulara verdikleri yanıtlara göre sayıları da desteklemektedir (Tablo VIII, XII ve XVI).

Bakım Yurdundaki 4 yaş çocuklarının, eğitim sonucunda bebeğin oluşumuna ilişkin bilgi edinmeleri bulgusu iki değişik açıdan yorumlanabilir.

a) 4 yaş çocukları, bebeğin oluşumuna ilişkin bilgilere ilgi duyma olgunluğuna gelmemiş, eğitimle verilmek

istenen bilgileri anlamada ezberleme yoluna gitmiş olabilirler. Çocuklara bebeğin oluşumuna ilişkin verilen eğitimde kullanılan resimler ile, çocukların bilgisini ölçmekte kullanılan resimler aynı olduğundan, bu resimlere verdikleri yanıtlar onların puanlarına yükseltmiş olabilir.

b) Eğer eğitim sonucunda, 4 yaş çocuklarının elde ettikleri bilgiler, gerçekten anlayarak elde edilmişler ise, o zaman bu bulgu, 4 yaş çocuklarının bu konuya ilgi duyma olgunluğuna eriştiklerini gösterir. Böyle bir yorum, Kreş çocuklarının ilgi duymalarına rağmen, konu ile ilgili sorularını ya aileden birine sormadıkları ya da yanıt alamadıkları sayılıtısını destekler. Eğer bu sayılıtı doğru ise, eğitim etkili olmuştur.

c) Kreşdeki 4 yaş çocuklarının, bebeğin oluşumuna ilişkin bilgilerinin olmayışı, bir örneklem hatasından doğmuş olabileceği kabul edilirse, bu durumda 4 yaş çocuklarının bebeğin oluşumuna ilişkin, gerekli bilgileri öğrenme düzeyine geldikleri düşünülebilir ve böylece eğitim yapıldığı taktirde, bu çocukların bebeğin oluşumuna ilişkin bilgileri kazanma olanağı sağlanmış olur.

II.2. İkinci Yarıda 6 yaş çocuklarına, bebeğin oluş-

ma ... ti , X, ...
 ld ... 6 yaş ... ur. B ...

çocukların önemli sorulara verdikleri yanıtlara göre sayıları da desteklemektedir (Tablo X, XIV, XVIII). Son-test sonucunda elde edilen bu bulgular, ön-test sonuçlarında elde edilen iki kurum çocukları arasındaki farklılıklarla ilgili bulguyu da desteklemektedir. Bu sonuçlar şöyle açıklanabilir:

a) Bakım Yurdu çocukları, sorularına ilişkin yanıt alabilecekleri ortamda bulduklarından, bilgilerini artırmış olabilirler.

b) Bakım Yurdu çocukları, eğitim sonunda Kreş çocukları ile, aralarındaki bebeğin oluşumuna ilişkin farkı, kendi lehlerine çevirmişlerdir. Bu bulgu, Kreş çocuklarının buldukları olumlu ortama rağmen, bebeğin oluşumuna ilişkin eğitim gereksinmelerinin bulunduğunu göstermektedir.

c) Bakım Yurdunda eğitimin, konu ile ilgili bir kişi tarafından ve sistemli bir biçimde verilmesi de konunun çocuklar tarafından, Kreş çocuklarında daha iyi öğrenilmiş olmasına bir neden olabilir.

V. ÖZET

Bu araştırma Bakım Yurdunda yaşayan 4 ve 6 yaş çocuklarının, bebeğin oluşumu bilgisi yönünden, aile yanında yaşayan çocuklardan farklı olup olmadığını saptamak ve Bakım Yurdu çocuklarına verilecek bebeğin oluşumuna ilişkin eğitim ile, onların bu konudaki açıklarının kapatılıp kapatılamayacağını ortaya koymak üzere planlanmıştır.

Araştırma S.S.Y.B. bağlı Atatürk Çocuk Bakım Yurdu ile Seyranbağları Gündüz Kreş ve Bakımevinde yapılmıştır.

Araştırma grupları, her iki kurumda bulunan ve seçkisiz(random) olarak belirlenen 4 ve 6 yaş çocuklarından oluşmuştur. Kreşde 4 ve 6 yaş gruplarından 15'er çocuk, Bakım Yurdunda 4 ve 6 yaş gruplarından 20'er çocuk alınmıştır.

Araştırmada, önce çocukların sahip oldukları bebeğin oluşumu bilgileri, bu konuda hazırlanan bir ölçme aracı ile ölçülmüş(ön-test), iki kurum çocukları arasındaki farklılık -iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi- ile irdelenmiştir. Yapılan istatistik çözümler sonucunda, iki kurum çocuklarının sahip oldukları bilgi farklılığı, 6 yaş gruplarında Kreş çocukları lehine olduğu saptanmıştır. 4 yaş gruplarında ise, bir farklılık bulunamamıştır.

Bakım Yurdundaki 4 ve 6 yaş çocukları, bebeğin oluşumu konusunda eğitilmişlerdir. Eğitim sonrası, çocukların

sahip oldukları bebeğin oluşumuna ilişkin bilgi, ön-testte kullanılan ölçme aracı ile ölçülmüştür. Elde edilen veriler -iki eş arasındaki farkın önemlilik testi- ve -iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi- ile irdelenmiştir. Yapılan istatistik çözümler sonucunda Bakım Yurdu çocuklarının eğitim sonrası puanları önemli ölçüde artmıştır. Sonuçlar, Bakım Yurdundaki 4 ve 6 yaş çocuklarına verilen, bebeğin oluşumuna ilişkin eğitimin etkili olduğu şeklinde yorumlanmıştır.

ÖNERİLER

Araştırma sonucunda elde edilen bulgularla varılan sonuca göre, Bakım Yurdu çocuklarının, bebeğin oluşumuna ilişkin bilgi açıkları eğitimle kapatılabilir. Elde edilen bulgular göz önünde tutularak, bebeğin oluşumuna ilişkin eğitim yapmak isteyen eğitimcilere şu önerilerde bulunulabilir.

I-Araştırmada kullanılan bebeğin oluşumu bilgisini ölçme aracının, çocuğun sahip olduğu bilgiyi ölçmede etkili olduğu kanıtlanmıştır. Bu koşullarda yapılacak bir araştırmada, bu araştırmada hazırlanan araç, bilgi ölçmede kullanılabilir.

2-Hazırlanan eğitim programı, bebeğin oluşumuna ilişkin bilgi kazandırmada etkili olmuştur. Bu eğitim programı, bebeğin oluşumuna ilişkin bilgi kazandırma çalışmalarında kullanılabilir.

3-Bebeğin oluşumu bilgisini kazandırma, kısa bir sürede değil, aşama aşama olmalıdır. Bu eğitime 4 yaşında başlanarak sürdürülürse, çocuk 6 yaşını bitirince, bu konuda daha etkili bir biçimde eğitilmiş olabilir. Fakat 4-6 yaş çocuklarına, kısa sürede bebeğin oluşumuna ilişkin bilgi kazandırmak isteniyorsa, araştırmada kullanılan yöntem yararlı olabilir.

4-Araştırmada kullanılan materyaller ile, Bakım Yurdu çocuklarının, bebeğin oluşumuna ilişkin bilgi açık-ları kapatılabileceği gibi, anaokuluna giden ve ailesi ile birlikte yaşayan çocukların da, bebeğin oluşumuna ilişkin daha yeterli ve sistemli bilgileri kazanmaları sağlanabi-lir. Bu nedenle, aynı eğitim programı anaokullarında da uy-gulanabilir.

- KAYNAKLAR -

- 1-Kilander HF, Education Programs for Kindergarten Level:
Sex Education in The Schools.London:Mc Millian Limited,
1970:52-149
- 2-Chanter A. Sexual Development:Sex Education in The Primary School.Bristol:Western Printing Services Limited,
1966:23-41
- 3-Satterfield S. Common Sexual Problems of Children and Adolescents;Ed.Friedman,BS. The Pediatric Clinics of North America.Aug.75;22(3);643-52
- 4-Lerrigo MO. Sex Education is More Than "Te Facts" :Facts Aren't Enough.Chikago:Milton JE.1972:2-40
- 5-Yörükoğlu A. Oyun Dönemi:Çocuk Ruh Sağlığı.Ankara:Türk Tarih Kurumu Basımevi,1979:41-45
- 6-Gençtan E. Yaşam Biçimi:Psikanaliz ve Sonrası.İstanbul:Hürriyet Ofset,Mart 1981:116-7
- 7-Schulz E. The Family Framework:Family Life and Sex Education. U.S.A:Harcourt,Brace and World Inc,1969:104-34
- 8-Berge A. Kimsesiz Çocuklar:Çev.Küren,N. Çocuğun Cinsel Eğitimi.İstanbul:Yükselen Matbaası,1969:89-90
- 9-Jersild A. Büyük Çocuklarda Cinsiyet İlgileri:Çev.Günçe, G. Çocuk Psikolojisi.Ankara:Ankara Üniversitesi Basımevi,
1979:367

- I0-The Child Association of America. The Begining of Sex Feelings:What to Tell Your Children About Sex.America: The Child Association of America,1965:9-13
- II-Gruenberg SM. The Wonderful Story of How You Were Born. Newyork:Doubleday and Company Inc,1970:I-19
- I2-Amerika Çocuk Araştırmaları Merkezi. İlk Sorular:Çev. Sürmeli M. Çocuğun Cinsel Soruları ve Cevapları.İstanbul:Yükselen Matbaacılık Limited Şirketi,1971:I7-49
- I3-Swift H. Sex in Childhood:Step by Step in Sex Education. Newyork:The Mac Millian Company,1964:I-6I
- I4-Berg L. Childrens Questions About Sex:The Times Educational Supplement.Ap.1978;3276:22-3
- I5-Dawkins J. Development and Attitudes:A Textbook of Sex Education.Oxford:Basil Blackwell,1967:I7-25
- I6-Rich J. Summary:New Perspectives in Sex Education.Montreal:Mc Clekland and Stewart Limited,1968:89-90
- I7-USlander A. Caroline A,Telman J,Wernick E. Sex Education:Ed.Higging J. The Story of a Unigue Sex Education Program For Kids.Newyork:Delacorte Press,1973:3-164
- I8-Çağlar D. Eng M, Özsoy Y. Korunmaya Muhtaç Çocuklar:Özel Eğitime Giriş.Ankara:Ankara Üniversitesi Basımevi,1975: 293-330.
- I9-Nitter N. Çocuk Bakım Yuvaları:Çev.Öztürk D. Çocukların

- Temel İhtiyaçları. Ankara: Akın Matbaası, 1962: 10-4
- 20-Berg. JHV. The Discovery of Hospitalizm: Debiouş Maternal Affection. Newyork: Doguesna University Press, 1972: 13-21
- 21-Yörükoğlu. A. Akşit A, Yalçın K, Aras E. Yuva Çocuklarında Ruh ve Beden Gelişmesi Özellikleri: Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi. 1968; 11: 70-8
- 22-Dunn. JF. Mother-Infant Relations: Contituites Somatic Research. 1976; Vol. 20: 273-7
- 23-Beadle M. Babies Without Mothers: Ed. Pfiffner, ES. A Child's Mind. Newyork: Jason Aronson Inc, 1974: 49-60
- 24-Baruch. DW. More About Bodies, Babies and Birth: New Ways in Sex Education. London, Newyork, Toronto: Mc Graw Hill Book Company, 1954: 154-73
- 25-Sümbülođlu, K. Parametrik Önemlilik Testleri: Sağlık Bilimlerinde Araştırma Teknikleri ve İstatistik. Ankara: Matisş Yayınları, Mayıs 1978: 121-7

EK I.

BEBEĞİN OLUŞUMU BİLGİSİNİ ÖLÇME ARACI

EK II.

-BİLGİ FORMU-

Çocuğun Adı-Soyadı:

Cinsiyeti:

Doğum Tarihi:

Kaç Aylık:

Kuruma Geliş Tarihi(Bakım Yurdu Çocukları İçin):

-ÇOCUĞUN SORULARA VERDİĞİ YANITLAR-

Aldığı Puan:

EK III.

-BEBEĞİN OLUŞUMU İLE İLGİLİ ÖYKÜ-

Ayşe diye güzel bir kız varmış. Ayşe'nin Ali diye de bir erkek kardeşi varmış. Ali ile Ayşe bir zamanlar minicik bebeklermiş. Sizler de bir zamanlar bebekdiniz. Hepiniz önce bir bebek olarak doğdunuz. Bebekler her gün annelerinin verdikleri mamaları yerler ve giderek büyürler. Sizler de böyle büyüdünüz.

Çocuklar, acaba Ali ile Ayşe dünyaya nasıl gelmişler biliyor musunuz?

Ali ile Ayşe'nin annesi ile babası birbirlerini çok seviyorlarmış. Çocukları olmasına istedikleri zaman annesi hamile olmuş. Hamile kadınlar nasıl olur, biliyor musunuz? Kocaman karnı olur değil mi? Annesinin karnında önce Ayşe varmış, sonra da Ali varmış.

Ali ile Ayşe, annesinin karnındayken minicik birer bebeklermiş. Gittikçe büyümüşler, büyümüşler, onlar büyürken annesinin karnı da gittikçe büyümüş.

Bir gün annesinin karnında biraz sancı olmuş. Annesi anlamışki, karnındaki bebek artık dışarı çıkmak istiyor. Hemen babaya söylemiş ve hastaneye gitmişler.

Doktor amca ile hemşire abla, anneyi yatağa yatırmışlar. Bebek aşağıdan kendi çıkıvermiş. anne kendini sıktağı

için, bebek de kolayca çıkıvermiş. Bebek bir kızmış yani Ayşe imiş. Ayşe'nin annesi ile babası çok sevinmişler. Sonra da Ali doğmuş.

Ali ile Ayşe büyüyünce evlenecekler. Ali bir kız ile Ayşe de bir erkek ile evlenecek ve çocuk sahibi olacaklar. Çünkü anne ve baba olmadan çocuk olmaz. İkisinin de olması gereklidir. Anne çocuk doğurur, baba da çocuğun olmasına yardımcı olur. Ama baba çocuk doğurmaz. Ali ile Ayşeyi de annesi doğurdu ama babaları olmasaydı, anneleri onları doğuramazdı değil mi?

Şimdi Ali, Ayşe, annesi ve babası mutlu bir aile olarak yaşıyorlar.

Not: Bu öykü anlatılırken, bebeğin oluşumu bilgisini ölçme aracında yer alan resimler kullanılmaktadır.

EK IV.

SEYRANBAĞLARI KREŞİ 4 YAŞ GRUBU

<u>Çocuğun Adı</u>	<u>Cinsiyeti</u>	<u>Kaç Aylık</u>
1-Ayfer Şimşek	K	43
2-Yıldı Doğan	E	45
3-İklim Acar	E	44
4-Doğa Oktay	E	41
5-Volkan Sipahioğlu	E	37
6-Uğur Karayel	E	40
7-Mustafa Dölek	E	43
8-Burcu Kaçoğlu	K	38
9-Sacit Sarıkaya	E	47
10-Yeliz Akbaş	K	42
11-Deniz Özgür	K	45
12-Arda Başçınar	E	36
13-Ceren Sarıtoprak	K	42
14-İrem Acarkan	K	38
15-Uğur Karayel	E	45

Toplam:15 çocuk (6 kız,9 erkek)

SEYRANBAĞLARI KREŞİ 6 YAŞ GRUBU

<u>Çocuğun Adı</u>	<u>Cinsiyeti</u>	<u>Kaç Aylık</u>
1-Deniz Tural	K	63
2-Füsün Özbıyık	K	68
3-Aslı Gürkan	K	62
4-Onur Çakır	E	65
5-Çağan Cebe	E	63
6-Kutay Kence	E	69
7-Pınar Yıldız	K	69
8-Cenk Çakmak	E	68
9-Özge Özbek	K	67
10-Alper Avşar	E	67
11-Alper Şimşek	E	63
12-Tolga Özcan	E	62
13-Tekin Eldem	E	60
14-Ziya Ulusoy	E	64
15-Melih Türer	E	63

Toplam:15 çocuk(5 kız,10 erkek)

ATATÜRK ÇOCUK BAKIM YURDU 4 YAŞ GRUBU

<u>Çocuğun Adı</u>	<u>Cinsiyeti</u>	<u>Kaç Aylık</u>	<u>Kuruma Gelis Tarihi</u>
I-Birhan Yılmaz	K	37	I.I.I970
2-Cihangir Güven	E	36	24.9.I982
3-Yeliz Filiz	K	37	24.2.I982
4-Hüseyin Yılmaz	E	47	I.5.I982
5-Mustafa Candaş	E	36	I8.2.I982
6-Ekrem Oluk	E	46	28.I.I982
7-Gönül Çelik	K	50	I8.I.I982
8-Ömer Üstün	E	38	I6.3.I982
9-Özlem Erol	K	40	26.8.I98I
IO-Dilek Karaköse	K	46	I9.3.I982
II-Yadigar Aydın	K	50	I5.9.I980
I2-Elif Ateş	K	44	I4.I0.I980
I3-Şenel Acar	K	43	20.2.I98I
I4-Ceylan Mutlu	K	45	I2.I0.I982
I5-Kemal Mutlu	E	45	I5.I0.I982
I6-Ekrem Güney	E	50	5.I.I98I
I7-Çilem Ünal	K	50	26.I.I979
I8-Faruk Eroğlu	E	48	26.I0.I98I
I9-Fadime Yılmaz	K	50	I.7.I982
20-Ersin Yılmaz	E	5I	I4.4.I979

Toplam:20 çocuk(IIkız,9 erkek)

ATATÜRK ÇOCUK BAKIM YURDU 6 YAŞ GRUBU

<u>Çocuğun Adı</u>	<u>Cinsiyeti</u>	<u>Kaç Aylık</u>	<u>Kuruma Geliş Tarihi</u>
1-Bülent Güneş	E	60	21.I.1982
2-Yeliz Somat	K	68	20.II.1981
3-Hanefi Güney	E	67	5.I.1981
4-Gülây Ceylan	K	60	7.3.1979
5-Sultan Karaköse	K	67	15.9.1980
6-Yasemin Açar	K	66	24.4.1979
7-Gülbahar Erdoğan	K	67	1980
8-Aydin Taşkiran	E	66	1.9.1981
9-Bekir Çelik	E	61	19.I.1981
10-Abdurrahman Veke	E	65	1.4.1981
11-Melek Beştepe	K	61	20.2.1981
12-Lale Sayar	K	69	3.II.1981
13-Ahmet Güngör	E	62	21.I.1982
14-Bülent Oluk	E	63	28.I.1982
15-Serkan Candaş	E	64	18.2.1982
16-Yener Buluş	E	68	1.3.1982
17-Hakan Akar	E	69	24.2.1982
18-Hilmi Kutan	E	64	13.5.1982
19-Nil Filiz	K	63	25.8.1982
20-Kurban İpek	E	61	15.10.1982

Toplam:20 çocuk(12 erkek,8 kız)

EK V.

ATATÜRK ÇOCUK BAKIM YURDUNDA EĞİTİM ALANLAR

4 Yaş

1-Birhan Yılmaz	6-Cihangir Güven
2-Yeliz Filiz	7-Özlem Erol
3-Dilek Karaköse	8-Şenel Acar
4-Ömer Üstün	9-Gönül Çelik
5-Kemal Mutlu	10-Ekrem Oluk

6 Yaş

1-Yeliz Somat	6-Abdurrahman Veke
2-Aydın Taşkıran	7-Gülbahar Erdoğan
3-Sultan Karaköse	8-Yener Buluş
4-Ahmet Güngör	9-Nil Filiz
5-Hakan Akar	10-Lale Sayar